Hříchů odpuštění

Původ materiálu
Jana Hofmanová
Pořadí v lekci
43

Téma

Ježíš Kristus nám odpuštěním hříchů dává nový začátek.

Cíle

- Děti uslyší a uvidí příběh o Zacheovi. Prožijí radost z dobrého konce — vlastně nového začátku, který jde ruku v ruce s Ježíšovým přijetím.
- Děti skrze příběh pochopí, že odpuštění znamená novou cestu a radost i pro „ztracené případy.“
- Děti se zamyslí nad důležitými momenty Zacheova příběhu. Uvědomí si, že podstatným momentem je Ježíšova aktivita, jeho přijetí Zachea. Propojí si tento moment se situací (svého) křtu.

Pro učitele

Biblický text: L 19,1–10

Poznámky k textu

Poznámky ke krédu

- Hříchy jsou doslova „dluhy“, tj. to, co jsme dlužni Bohu nebo svým bližním, protože jsme něco provedli, nebo naopak zanedbali. Je to v podstatě **narušení vztahů a odcizení**, kdy je lidské „srdce zakřivené jen do sebe samého“; je to **stav i skutek**, kterému se v tomto světě chtě nechtě nemůžeme vyhnout. (J. M. Lochman, *Krédo*, str 237–8.)
- Slova o nevyhnutelnosti hříchu nesměřují k rezignaci, nýbrž ke střízlivému vztahu ke světu: iluze ráje na zemi a naší samospasitelnosti je mylná, je třeba hledat **cestu dál** i s vědomím vin, s přijetím zodpovědnosti. Odpuštění (přijaté i nabídnuté) pak dává našemu životu zakotvení, nosnou tóninu. (Tak Bonhoeffer, viz J. M. Lochman, *Krédo*, str 236.)

- Důrazem biblické zvěsti i naší výpovědi kréda není hřích, ale odpuštění hříchů — tzn. závažnost hříchu je zasazena až do **kontextu záchrany a naděje**. Ježíš přijímá hříšníky, ne aby s nimi zůstával v jejich bídě, ale aby jim prostředkoval odpuštění; přivádí je k **novému začátku a k radosti**; vymazal náš dlužní úpis. (Ko 2,13–14)
- Výraz použitý pro **odpuštění** znamená také propuštění, upuštění od něčeho, prominutí, uvolnění z pout i závazků… zkrátka osvobození od toho, co spoutává. Je to výjimečný a často jediný způsob, jakým mohou vztahy pokračovat.

Ve Starém zákoně rozumí Boží lid své těžké situaci tak, že je to důsledek činů proti Bohu, proto vyhlíží **napravení** vztahu s Bohem, koná pokání a oběti na znamení lítosti a vyhlíží novou smlouvu Hospodina s jeho lidem, záchranu, spásu, odpočinutí… Křesťané ustanovení této nové smlouvy a odpuštění hříchů pak spojí s příběhem Ježíše Krista.

- Odpouštění hříchů je **podstatným tématem Ježíšovy činnosti**. Ježíš o něm káže i sám hříchy odpouští, což je v očích znalců Božího Zákona pobuřujícím jednáním (Mk 2,5nn) — jen Bůh má přece pravomoc odpouštět hříchy! Vede je to k otázce: Kým je Ježíš, jakým právem to činí? Kristovo vzkříšení pak vede církev k jistotě, že skutečně „Kristus je Pán“ (1K 12,3; 1J 4,14–15) a v jeho jménu a z jeho pověření (J 20,22nn) začíná i církev zvěstovat odpuštění hříchů (Sk 2,38; 1K 6,11).
- **Cesta k odpuštění** Božímu se otevírá každému, kdo uznává a vyznává své hříchy a kdo také sám odpouští (Mk 11,26; 1 J 1,9), proto nás Ježíš učí modlit se: „odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům.“
- Odpuštění hříchů **není laciné pominutí**, mávnutí rukou, zamlčení, ani zametení pod koberec — hříchy jsou naopak jasně zviditelněny, „artikulovány“ a draze vykoupeny, ve chvíli kdy kvůli nim Ježíš přichází do lidské bídy a jde cestou krve a slz až na kříž.
- Tímto článkem vyznáváme, že člověk je „přijatelný“ a Bohem přijímaný navzdory svým hříchům, bez vlastní zásluhy, z pouhé Boží milosti. To je **křesťanská svoboda** — nejsme závislí na vlastním výkonu; můžeme přijmout sami sebe, přiznat (sobě i ostatním) své viny. Přijetí tohoto Božího odpuštění nutně vrhá nové světlo i na druhé a na naše vztahy, ve kterých dosud přetrvává nějaká křivda.
- Tato výpověď kréda v sobě nese téma situace, do níž bylo vyznání víry prvotně určeno — tj. **téma křtu** ve jménu Ježíše Krista na odpuštění hříchů (Sk 2,38). Odpuštění, které Kristus dává, není pouhá idea nebo programové prohlášení. Odpuštění hříchů se děje, týká se konkrétně našich životů, reálně „má nad námi moc“ díky **působení Ducha svatého**. Křest je viditelným znamením této moci, tohoto skutečného Božího jednání s konkrétním člověkem.

Poznámky k biblickému textu

- To, že byl **Zacheus celníkem** znamená, že spolupracoval s Římany a měl z toho zřejmě značný osobní prospěch. Vybíral poplatky od ostatních židů (mýtné, daně atp.) a odváděl je pohanům a okupantům, tzn. byl to kolaborant a hříšník. Být v jeho společnosti znečišťovalo i diskreditovalo v očích Božího lidu.
- Zacheus **nemohl pro zástup spatřit Ježíše**. Toužil poznat, kdo to je, ale mezi ním a Ježíšem je propast Zacheovy malosti — Zacheus je „malý člověk“ vzrůstem i životem; zároveň ale jsou tu bariérou ti, kdo jsou u Ježíše! — ti kdo tu byli dřív, jsou vyšší, zbožnější atd. někdy zaclánějí výhled k Ježíši.
- Představa, jak malý člověk a veliký boháč v jedné osobě leze na moruši, je tragikomická. K čemu mu je v tu chvíli všechno bohatství, když výšku si koupit nelze? Možná si to leckdo užil, že teď mají zase „navrch“ jiní než vrchní celník, že teď se před Zacheem hrbit nemusí. A tak Zacheus leze na strom jako malý kluk.
- **Zachee, pojď rychle dolů.** Ježíš oslovuje celníka jménem, jako by ho znal. Nepřidává však výčitky, přesvědčování, vyjednávání, ale požaduje od Zachea jen aby slezl a přijal jej za hosta.
- Ježíš ten den **musí zůstat v Zacheově domě**. Přichází podobně jako lékař tam, kde je to nutné, kde je ho třeba. A k Zacheovi musí vstoupit „pod jeho střechu“; kdyby se Zacheus díval jen pěkně z odstupu skrytý ve stromě, sotva by poznal kdo Ježíš je.
- Zachea nedokázal změnit Boží zákon, lidská slušnost, morální principy, ani solidarita s vlastním lidem, nečinil žádné pokání; zbožností, ani vírou si Ježíšův příchod nezasloužil — prvotní je tu aktivita Boží…teprve když Zacheus poznal radost ze společenství, když poznal, že u něho doma a s ním u jednoho stolu chce Kristus být, nalezl sílu změnit svůj život. (J. J. Široký) Záchrana, odpuštění, ospravedlnění se tu opravdu děje jen z Boží milosti.
- Reakce zástupu kolem je nápadně protikladná k Zacheově radosti. **Reptají**, brblají, nadávají: je přece spousta slušných, zbožných domácností, které by si takového hosta víc zasloužily!
- **Je to také syn Abrahamův**, tzn. i když pro ostatní už byl možná dávno mrtev, dávno vypadl z domu Božího, tak Ježíš přišel, aby hledal, co zahynulo a přivedl ho zpět. Kvůli takovým, jako je Zacheus přece přichází Kristus především.
- Zacheus slibuje, že **nahradí ošizeným čtyřnásobně**, co sebral, podle Zákona by ovšem stačilo nahradit škodu a přidat pětinu (Nu 5,6 a 7). Zacheus tedy činí víc, než povinnost.

Úskalí

- Pojmy hřích i odpuštění jsou pro děti poměrně abstraktní, jejich závažnost příliš nevnímají; rozvést a opsat téma jako vyčleněnost hříšníka a jeho přijetí bude pochopitelnější. Ostatně biblický příběh ani nepoužívá výrazy hřích, odpuštění, pokání;

o tom, co se odehrálo mezi Zacheem a Ježíšem se hovoří se zvláštní intimitou — je to oslovení, pozvání, přijetí, radost — hříchy se „nepřetřásají“. V tomto je to vlastně velmi moderní příběh o odpuštění a bylo by dobré to zachovat.

- Příběh není vystavěn podle vzorce: nejprve pokání, pak odpuštění, ale spíše naopak: člověk, který se setkal s přijetím a milostí, se mění.
- Zacheův zájem o Ježíše nemůžeme ani přeceňovat, ale ani přehlížet. Možná, kdyby bylo na něm, zůstane v tom bezpečném nadhledu na stromě, rozhodně neusiluje o to, aby se napravil. Zároveň ovšem touží vidět a poznat kdo je Ježíš, běží kvůli tomu, leze po stromě, a když je vyzván slézt, má radost. Lukášovým záměrem je však spíše vyprávět příběh o tom, že Ježíš přichází i k těmto malým, hříšným, odstrčeným atd.
- Zacheův malý vzrůst sám o sobě by se neměl stát terčem posměchu (komentáře typu „byl to mrňous“, by děti mohly obrátit i proti sobě navzájem). Zacheovi zkrátka něco chybělo, a když někomu něco chybí, není to důvod k posměchu, i to se dnes mohou děti naučit.
- Povolání celníka vyžaduje vysvětlení.

Odkazy

Biblické odkazy

Iz 59,2; Mt 9,12–13, L 4,18–21; L 15,11–32, Sk 2,38; Sk 10,38–48; Ř 7,18–19; Ko 1,21–22; 1K 6,11; 2K 5,10; Ga 2,16; Nu 5,6–7.

Literatura

Lochman, Jan Milíč: *Krédo: základy ekumenické dogmatiky.* Praha: Kalich, 1996.

Ratzinger, Joseph: *Úvod do křesťanství*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2007.

Kort, Kees de: Zacheus. Praha: Biblická společnost ČSFR: Zvon, 1990.

Gallus, Petr — Balcar, David — Šorm, Zdeněk — Férová, Lydie: *Dvakrát měř, jednou věř: pracovní listy pro katechezi.* Praha: Českobratrská církev evangelická, 2012. (Kap. Ježíš Kristus, pracovní list 12 + kap. 32 A odpusť nám naše viny, listy 1–3.)

Internet

- pracovní listy a rébusy;
- pracovní list Z. Šorma;
- omalovánky, omalovánky;
- bludiště;

- zajímavý obrázek pro rozhovor se staršími dětmi;
- komiks, který je možno použít pro práci s předškoláky (zdarma ke stažení);
- přípravka A. a J. Tkadlečkových k prosbě „odpusť nám naše viny…“;
- přípravka P. Prejdy k příběhu o Zacheovi.

Pro děti

Pro předškolní a mladší děti

Pomůcky

- Komiks k příběhu, nebo alespoň několik obrázků (min. čtyři), které charakterizují jednotlivé scény (např. postavy Zachea a Ježíše, váček peněz, zástup, strom, pohár s vínem jako symbol společenství — viz odkazy na internet a literaturu).
- K bodu 1) velký papír s obrysem stromu; výtvarné potřeby (prstové barvy, nebo lepidlo a kousky vaty a barevných papírů aj.), příp. fotoaparát.
- K bodu 2) předměty či obrázky související s příběhem.
- K bodu 3) obálky podle počtu dětí; komiks k příběhu, nebo několik obrázků, které charakterizují jednotlivé scény (viz odkazy na internet a literaturu) — nakopírujeme (v případě komiksu rozstříháme na jednotlivá políčka) a vložíme do obálek tak, aby každá obálka obsahovala všechny obrázky k příběhu, výtvarné potřeby, lepidlo.
- K bodu 4) výtvarné potřeby, lepidlo, provázek.

Povídání s obrázky

Převyprávíme příběh tím způsobem, že dětem postupně ukazujeme jednotlivé obrázky a vedeme o nich rozhovor.

Návrh jednotlivých kroků

1. *Začneme Zacheem:* Líbí se vám tenhle člověk? Vymyslíme mu jméno?

   (Můžeme pak používat při vyprávění jméno dětmi vymyšlené a k tomu Zacheus jako příjmení, postupně třeba přejít na pouhé Zacheus.)

   Proč má u sebe tolik peněz? Kde je vzal? Je na obrázku ještě někdo?

   (Necháme děti obrázek pozorovat, vymýšlet si, spíše je povzbuzujeme k rozvíjení nápadů, upozorňujeme na detaily, neopravujeme je.)

Nakonec vysvětlíme: Tenhle Zacheus je celníkem v Jerichu. Tolik peněz má proto, že je sebral jiným lidem. Každý, kdo chce vejít do města, musí totiž Zacheovi zaplatit, jinak ho tam Zacheus nepustí. Kdo chce projít po mostě, musí taky zaplatit. Kdo něco vypěstuje a prodá, tak část z těch peněz musí taky odevzdat. A Zacheus pak jde a dá ty peníze cizím vojákům. A část si taky nechá pro sebe.

Co myslíte, mají lidé Zachea rádi? *(Nemají. Pokud je na obrázku sám, zdůrazníme to; pokud jsou tam lidé, zdůrazníme, že tolik lidí ho asi moc rádo nemělo.)*

Obrázek umístíme tak, aby byl dětem na očích, a pokračujeme dalším.

2. Zástup: Jednoho dne bylo v Jerichu obzvlášť živo a rušno — do města totiž dorazil Ježíš a všichni se seběhli podívat. *Necháme děti vyprávět o obrázku*: Kdo tu všechno je? Co dělají, jak se tváří, co asi vidí a slyší? Zažili jste někdy takovou tlačenici?

   Uzavřeme: Zacheus by se taky rád podíval na Ježíše, jenže nebyl moc vysoký a přes všechny ty lidi neviděl. A nikoho ani nenapadlo, aby Zacheovi udělal místo. Možná si mysleli: „Jen si pěkně buď kde jsi, ty jeden celníku hříšníku! Patříš přece k těm cizím vojákům, ne k Ježíšovi!“

3. *Ukážeme dětem strom*: Zacheus přemýšlel, jak by to udělal, aby Ježíše zahlédl. Víte, co ho napadlo? *(Děti to snad napadne také. Potvrdíme jim to a zopakujeme po nich: Vyleze na strom, odtud vše dobře uvidí!)*

4. Setkání s Ježíšem: Zacheus seděl a vyhlížel. Kolem stromu prošlo hodně lidí. Někteří se mu smáli, někteří si ho nevšímali, ale mluvit s ním nechtěl nikdo. Kdo by přece mluvil se Zacheem!

   Vyzveme děti: Chcete mluvit se Zacheem? Chcete mu něco říct?

   Můžeme jim obrázek jakoby „nabízet“ blíž, aby k němu mohly promluvit… (Nezáleží tolik na tom, co, zazní, nebo jestli něco zazní. Chceme tím především [znovu]získat pozornost, vtáhnout děti do děje k následující podstatné události.)

   A pak se stala věc, kterou nikdo nečekal. *(Chvilka napětí.)* Ježíš uviděl Zachea ve větvích a zavolal na něj: „Zachee, pojď rychle dolů, dnes musím zůstat v tvém domě!“ *(Můžeme děti vyzvat, aby taky tak zakřičely na Zachea!)*

   Jen si to představte! Nikdo s ním nemluvil — a teď na něj volá Ježíš. Nikdo ho neměl rád, nikdo ho nenavštěvoval — ale Ježíš chce jít k němu domů! To byla změna! Zacheus se

moc zaradoval! Čím si to zasloužil?

(Přijdou děti na něco?)

Uzavřeme: Zacheus se radoval. Ale všichni kolem se tomu divili a skuhrali a byli naštvaní. Takový člověk si to přece nezaslouží, aby se s ním někdo bavil! Proč zrovna k němu Ježíš jde?!

5. Závěr: Je to tak, Zacheus si to nezasloužil a stejně k němu Ježíš jde! O to větší byla Zacheova radost! Radoval se asi tak, jako když vám někdo dá prostě jen tak dárek… nebo jako když najdete ztracenou hračku, pro kterou jste brečeli… nebo když se uzdravíte z nemoci a můžete si zase hrát… nebo, když vás obejme maminka. Byla to opravdu veliká radost. Dokonce taková, že Zacheus už nechtěl lidem nic brát, nejradši by jim všechno vrátil a rozhodl se dát své peníze těm, kdo nic neměli. Byl zkrátka od té Ježíšovy návštěvy jako vyměněný. Zacheus býval dříve „ztracený případ.“ Víte co to znamená? *(Zkrátka všichni si mysleli, že je tak špatný, že už to s ním jiné nebude.)* Ale Ježíši se neztratil. Ježíš se mu nevyhýbal jako ostatní, to špatné mu odpustil, a přijal ho jako přítele. — A tak chce teď Zacheus být dobrým přítelem.

Různé aktivity

1. Připravíme si velký papír s jednoduchým obrysem stromu. Vyzveme děti, aby jej vybarvily prstovými barvami pomocí otisků prstů, nebo aby do něho lepily kousky vaty a barevných papírů. V koruně uděláme opatrně malý otvor a děti si mohou zkusit vykukovat ze stromu jako Zacheus. (Máte-li možnost, můžete je při tom vyfotit, fotky vytisknout a rozdat, dát je na nástěnku atp.)
2. Schovejte v místnosti několik předmětů souvisejících s příběhem (např. obrázky nebo figurky Zachea a Ježíše, strom, peníz, dům, celnici…). Vyzvěte děti, ať je hledají. Když jsou všechny předměty nalezené, shromážděte se a nechte každého, aby pověděl, co našel a řekl, co všechno o tom předmětu ví, proč ho tu máme, kde se v příběhu objevil. (Nesmí to být jako zkoušení; ostatní mohou doplňovat.) Podle schopností dětí můžeme aktivitu upravit. Např. vyzvat děti, ať nalezené předměty nikomu neukazují a pak je nechat, aby se snažily druhým opsat, co že to našly (podobně jako při společenské hře Aktivity).
3. Rozdejte každému dítěti obálku, v níž budou obrázky jednotlivých scén ze Zacheova příběhu. Vyzvěte je, ať seřadí obrázky jako komiks tak, jak jdou po sobě. Mohou k jednotlivým postavám dopsat „bubliny“ a do nich co kdo říká.
4. Děti si mohou vyrobit jednoduchou scénu příběhu: Obkreslí svou ruku (dlaň s roztaženými prsty až do poloviny předloktí), čímž vznikne kmen s větvemi, dokreslí

korunu stromu. (Strom lze vyrobit třeba i z ruličky od toaletního papíru atp.) Postavičku Zachea si děti buď namalují na zvláštní papír a vystřihnou, nebo jim rozdáme nakopírovanou a jen ji vybarví. Zavěsíme Zachea na provázek; v koruně stromu uděláme dírku a provlečeme, aby mohl celník do koruny šplhat a zase slézat.

Pro starší děti

Pomůcky

- Fotografie z křestní bohoslužby (nejlépe ze křtu přítomných dětí, nebo alespoň někoho jiného z našeho sboru).
- K bodu a) — **nakopírovat následující text k opravě**:

> Ježíš vešel do Jeruzaléma a procházel jím. Tam byl muž jménem Zacheus, vrchní velitel stráží a veliký boháč; toužil uvidět Ježíše, aby ho mohl zradit, ale poněvadž špatně viděl, nemohl ho pro zástup spatřit. Běžel proto napřed a vylezl na palmu, aby ho uviděl, neboť tudy měl jít.
>
> Když Ježíš přišel k tomu místu, uviděl Zacheovu nohu a řekl: „Zachee, co tam děláš? Dnes bude pršet.“
>
> On rychle slezl a běžel se schovat a Ježíš s ním.
>
> Všichni, kdo to uviděli, reptali: „On je hostem u hříšného člověka!“
>
> Zacheus se zastavil a řekl Pánu: „Necháme jim místo na zápraží, a jestliže mi něco ukradnou, dám je zatknout.“
>
> Ježíš mu řekl: „Dnes ti nic nevezmou, vždyť jsou to synové Abrahamovi. Syn člověka přišel, aby se tu schoval před deštěm.

- K bodu b) — reprodukce Rembrandtova Návratu ztraceného syna, pracovní list Z. Šorma, nebo doporučený obrázek (viz *Odkazy*).

1. **Práce s textem**

   Vyzvěte děti, ať zavřou oči a poslouchají a přečtěte jim příběh z Bible. Pak jim rozdejte následující text a vyzvěte je, ať opraví chyby. Až skončí, nechte je nalézt příběh v Bibli a přesvědčit se, zda opravily všechny chyby a zda jsou jejich verze správně.

(Varianta: Pokud není možnost kopií, text s chybami můžete pomalu číst a nechat děti, aby vás opravovaly.)

Veďte nad příběhem rozhovor:

Jaký byl Zacheův problém?

Co to znamenalo, že byl celník? *(Viz poznámky pro učitele.)*

Co myslíte, který moment v příběhu je ten nejdůležitější a proč? Když se Zacheus rozhodl, že chce vidět Ježíše? Když na něj Ježíš zavolal? Když se Zacheus rozhodl slézt? Když se rozhodl napravit to, co spáchal? *(Všechny tyto kroky mají svůj význam; můžeme si společně všimnout rozdílů mezi biblickým textem a textem, který děti opravovaly: příběh by dopadl jinak, kdyby měl Zacheus zlý úmysl; dopadl by jinak, kdyby Ježíš neřekl právě to, že jde za ním, že chce být s ním v jeho domě; nebylo by možné mluvit o spáse/záchraně, nebo by to znělo přinejmenším poněkud nepatřičně, kdyby se Zacheus vůbec nezměnil. Na závěr diskuse však zdůrazněte, že rozhodující je Ježíšova aktivita a oslovení Zachea.)*

Proč asi lidem vadilo, že chce Ježíš být u Zachea?

Vadilo by vám to taky?

Co Zacheus udělal poté, co se setkal s Ježíšem? V čem se změnil?

Všimli jste si, že Zacheus chtěl vrátit víc, než musel (než sebral)? Proč myslíte, že to tak bylo? *(Snad z vděčnosti, radosti.)*

Znáte ještě jiné příběhy o setkání Ježíše s hříšníky? Co mají příběhy společného? *(Můžete si je nalézt, nebo jen připomenout, pokud je děti znají: např. L 7,36–50 — odpuštění vede k vděčnosti; J 8,1–11 — druhého vidíme jako hříšníka spíš než sebe, Ježíš situaci mění, dává nový začátek; Mk 2,1–12 — odpuštění je cosi jako uzdravení, doslova mění postoj.)*

Ukážeme dětem fotky z bohoslužby se křtem.

Víte co to je? Kde to je?

Proč myslíte, že si tu teď prohlížíme tyhle obrázky? Napadá vás nějaká souvislost se Zacheovým příběhem?

Souvislosti: Křest je pro každého z nás podobná událost, jako když Ježíš volá jménem na Zachea. Při křtu vyznáváme své hříchy — tzn. vyznáváme, že na tom nejsme o nic líp než

celník hříšník. A stejně jako on se také radujeme. Slyšíme, jak nás Ježíš jmenovitě volá, že s námi chce také stolovat, a tak s ním vstupujeme do vztahu a ten chceme dobře naplňovat a spoléháme, že nás při tom povede svým Duchem.

Případně můžete mluvit také o večeři Páně a o vyznávání hříchů:

Kdy se při bohoslužbách zvlášť mluví o odpuštění hříchů? *(Viz přesah: slova ustanovení večeře Páně; při večeři Páně nás také Ježíš Kristus vybízí, abychom byli s ním u jednoho stolu.)*

Vyznání hříchů se často v bohoslužbě spojuje s večeří Páně, proto někdy vzniká dojem (právě i u dětí), že je to jakási vstupní podmínka. Je dobré upozornit, že tak to není (právě příběh o Zacheovi nám to ukazuje). Vyznání vin patří do každé bohoslužby, a do každého dne (prosba o odpuštění je přece i v modlitbě Páně); nikdy nepřicházíme bez hříchu, a tak pokaždé máme vědět, že žijeme z Božího milosrdenství. Nebojte se s dětmi také hovořit o své víře, co to pro vás znamená, když vyznáte vinu, když přijmete pozvání ke stolu Páně…

2. **Práce s obrázky**

Přečtěte dětem příběh o Zacheovi.

Ptejte se: Kdybyste měli namalovat obraz, který by vyjádřil, o čem ten příběh je, co by na něm bylo? *(Mohou to zkusit.)*

Ukažte dětem dostatečně velkou a zdařilou reprodukci Rembrandtova obrazu Návrat ztraceného syna. Veďte rozhovor:

Myslíte, že tenhle obraz je z našeho příběhu? Proč ano/ne? (*Děti si třeba všimnou, že objímající je stařec, objímaný není boháč, ale žebrák atd., prozradíme dětem, že je to jiný příběh (L 15,11–32); pokud ho děti znají, můžeme se zeptat, co je to za moment; pokud neznají, nebudeme se příběhem o ztraceném synu vůbec zabývat.)*

Co je na obraze? Jak byste ho pojmenovali? Odkud přišel ten klečící muž? Co asi dosud dělal? Co dělá teď? Která situace v našem příběhu o Zacheovi by to mohla být?
(Např. Zacheus slezl ze stromu; Zacheus se rozhodl rozdat svůj majetek…)

Zdůrazníme, že hlavními tématy na obraze jsou přijetí, odpuštění, návrat.

Všímáme si výrazů jednotlivých osob: Jak jim je? Znáte takové situace?

V čem se shoduje tento obraz s vaší původní představou, co by mělo být na obraze o Zachovi?

Shrneme: Příběh o Zacheovi je příběhem o odpuštění, o přijetí Ježíšem, o novém začátku.

Rozdáme dětem kopie pracovního listu Z. Šorma nebo doporučeného obrázku (viz *Odkazy*). Pokud se rozhodnete pro pracovní list, ignorujte zadání na něm napsané a vybídněte děti, aby dokreslily a tím „převyprávěly“ scénu v současných kulisách (tzn. Kdo je dneska jako celník? Jak na něj lidé reagují? Jak bychom se tvářili, kdyby si Ježíš nebo nějaký náš dobrý přítel vybrali, že budou v jeho domě? Mohlo by to přinést i něco dobrého?) Upozorněte děti, ať si dají záležet na výrazech ve tvářích. Pokud se rozhodnete pro doporučenou malbu, ať děti doplní právě výrazy v obličejích. Pak obrázky resp. výrazy porovnejte.

Zakončete prohlížením fotografie ze křtu a uvedením do souvislosti se Zacheem (viz bod a).

Přesah

Když jedli, vzal Ježíš chléb, požehnal, lámal a dával učedníkům se slovy: „Vezměte, jezte, toto jest mé tělo.“ Pak vzal i kalich, vzdal díky a podal jim ho se slovy: „Pijte z něho všichni. Neboť toto jest má krev, která zpečeťuje smlouvu a prolévá se za mnohé na odpuštění hříchů. Pravím vám, že již nebudu pít z tohoto plodu vinné révy až do toho dne, kdy budu s vámi pít kalich nový v království svého Otce. (Mt 26,26–29)

Křest působí odpuštění hříchů, vykupuje od smrti a ďábla a dává věčnou blaženost všem, kdo věří tomu, co říkají slova a zaslíbení Boží. (M. Luther, Malý katechismus 4,2)

Liturgie

Rituál

Na úvod jednotlivých hodin můžete společně s dětmi recitovat:

Věřím v Boha Otce, který nás stvořil, věřím v jeho Syna, který nás zachránil, věřím v Ducha svatého, který nás proměňuje.

Nebo (podle refrénu Svítá 372):

Víru nám dej, co úskalí zdolává, k doufání měj, když prchá z nás odvaha, lásku rozdávej.

Biblický text k zapamatování

Jako Pán odpustil vám, odpouštějte i vy. (Ko 3,13)

Okénko do bohoslužeb

V bohoslužbách lze dětem např. ukázat první obrázek z komixu. Zacheus je na něm nešťastný a zamračený, ovšem s penězi. Můžeme se ptát: Jak se tváří? Proč asi? Co mu chybí? ... Jak ten příběh pokračuje, se dozvíte v nedělce. Nebo začít ze strany zkušenosti: Už jste někomu něco odpustili? Co to bylo? A co se pak změnilo? O odpuštění a co takové odpuštění může všechno způsobit, se dozvíte v nedělce.

Modlitba

Milý Bože, děkujeme za Zachea. Za to, že nezůstal sám stranou. Děkujeme, že sis ho zavolal, že jsi s ním mluvil a jedl a radoval se. Děkujeme, že ani my nejsme sami stranou — že jsme tu teď spolu a s tebou. Odpusť nám, když někdy děláme, co se ti nelíbí. Chceme být dobrými přáteli s tebou i mezi sebou. Amen.

Odkaz na píseň
Před tvou tváří, Pane, nemám vůbec nic
Kdo mě z pout mých ven vyvodí
Odpusť, že dnes tak jako včera
Temnou divnou mlhou bloudím sem a tam
V království Božím místa dost
Ježíš hříšné přijímá! Povězte to všem, kdo bloudí
Srdce mé jásá, v tobě je spása
Cílová skupina
Starší školní
Školní
Předškolní
Mladší školní
Katechetické cykly
Desatero – Modlitba Páně – Krédo
Téma
Krédo
Biblický odkaz (kat)
Lukáš 19